

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας

Ενότητα 4: Νευρώσεις και Νοσηλευτικές Παρεμβάσεις: Α΄
Μέρος

Μαίρη Γκούβα

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ανοικτά μαθήματα
open courses

Τμήμα Νοσηλευτικής

Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας

Ενότητα 4: Νευρώσεις και Νοσηλευτικές Παρεμβάσεις: Α΄ Μέρος

Μαίρη Γκούβα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοιχτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Ανάπτυξη ιδεών για τα νευρωσικά συμπτώματα και τη διαχείρισή τους.
- Ανάπτυξη της συνθετικής ικανότητας με εφαρμογή θεωρίας στην πράξη.
- Μελέτη Περίπτωσης.

Περιεχόμενα ενότητας

- Ψυχαναλυτική Θεώρηση των Νευρωσικών Συμπτωμάτων.
- Η ενεστώσα νεύρωση.
- Άλλες Ψυχολογικές Θεωρήσεις των Νευρώσεων και των Ψυχοπαθολογικών Συμπτωμάτων.
- Νοσηλευτικές Δεξιότητες και Διεργασίες σε επίπεδο Κλινικής και Κοινωνικής Νοσηλευτικής.

Ψυχαναλυτική Θεώρηση των Νευρωσικών Συμπτωμάτων

- Το άγχος:
 - Όχι ως νόσος (DSM-V)
 - Αλλά ως υπερπροσδιοριστικό σύμπτωμα της ασυνείδητης σύγκρουσης (Freud)

Τύποι άγχους

Πραγματικό άγχος

- Αντίδραση στην αντίληψη ενός εξωτερικού κινδύνου.
- Συνδέεται με το αντανακλαστικό της φυγής.
- Έκφραση του ενστίκτου της αυτοσυντήρησης.
- Π.χ. Απόλυση από την εργασία

Νευρωτικό άγχος

- Μπροστά στην ισχύ των παθών που έχουν την πηγή τους στο Εκείνο.
- Π.χ. Φοβία, πανικός ή ακαθόριστο άγχος

Ηθικό άγχος

- Ενώπιον του Υπερεγώ.

Νευρωτικό άγχος (1894)

Τύποι άγχους

A) Διάχυτη αίσθηση ανησυχίας ή τρόμου
(προέρχεται από απωθημένη σκέψη ή επιθυμία)

B) Ενεστώσα νεύρωση:
Κατακλυσμαία αίσθηση πανικού με εκδηλώσεις του Κ.Ν.Σ. και υποκειμενική αίσθηση τρόμου (προέρχεται από καταπιεσμένη libido)

Αγχώδης νεύρωση ή «Ενεστώσα νεύρωση»

- Η συσσωρευμένη λιβιδινική ενέργεια μεταμορφώνεται σε συμπτώματα (βιωματικά και νευροφυτικά) χωρίς ψυχική μεσολάβηση

Φοβική νεύρωση ή «Αγχώδης υστερία»

- Δευτερογενής επένδυση του άγχους σε ένα υποκατάστατο αντικείμενο (μετάθεση της πρωτογενούς τραυματικής εμπειρίας)

Το άγχος στα πλαίσια του δομικού μοντέλου (1926)

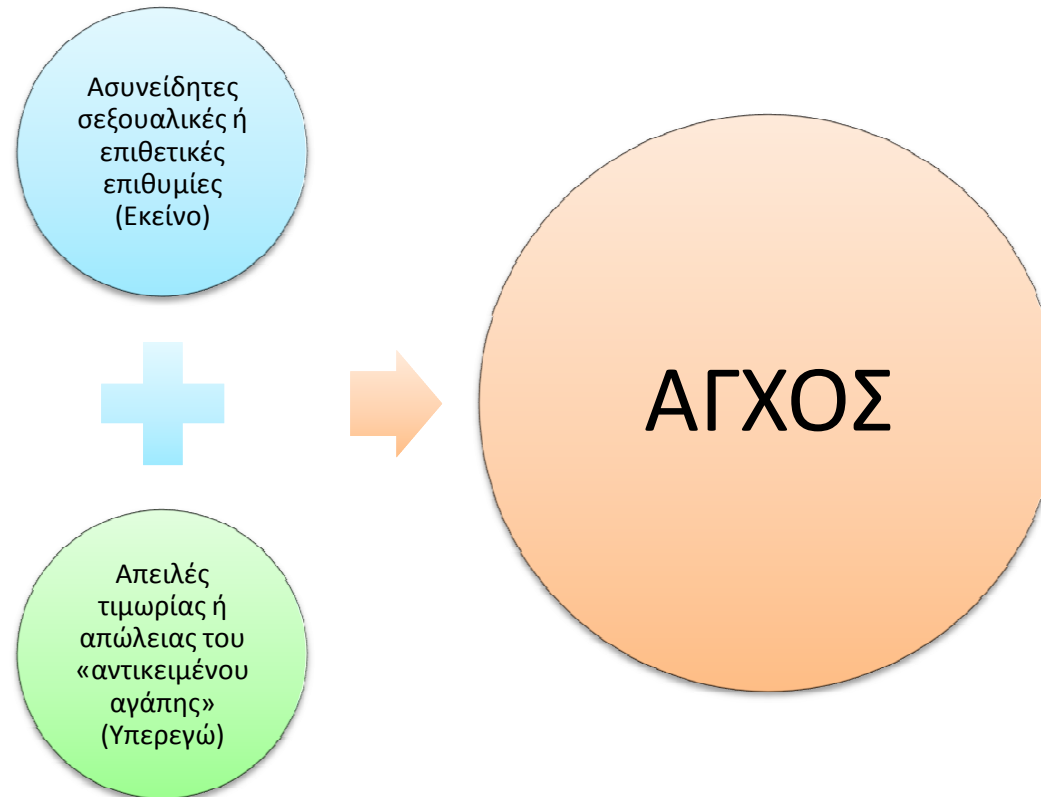
Διττή θεώρηση

Εκδήλωση της νευρωτικής σύγκρουσης σε επίπεδο συμπτώματος

Προσαρμοστική προειδοποίηση ώστε να απομακρυνθεί η νευρωτική σύγκρουση από το συνειδητό

1/3

2/3

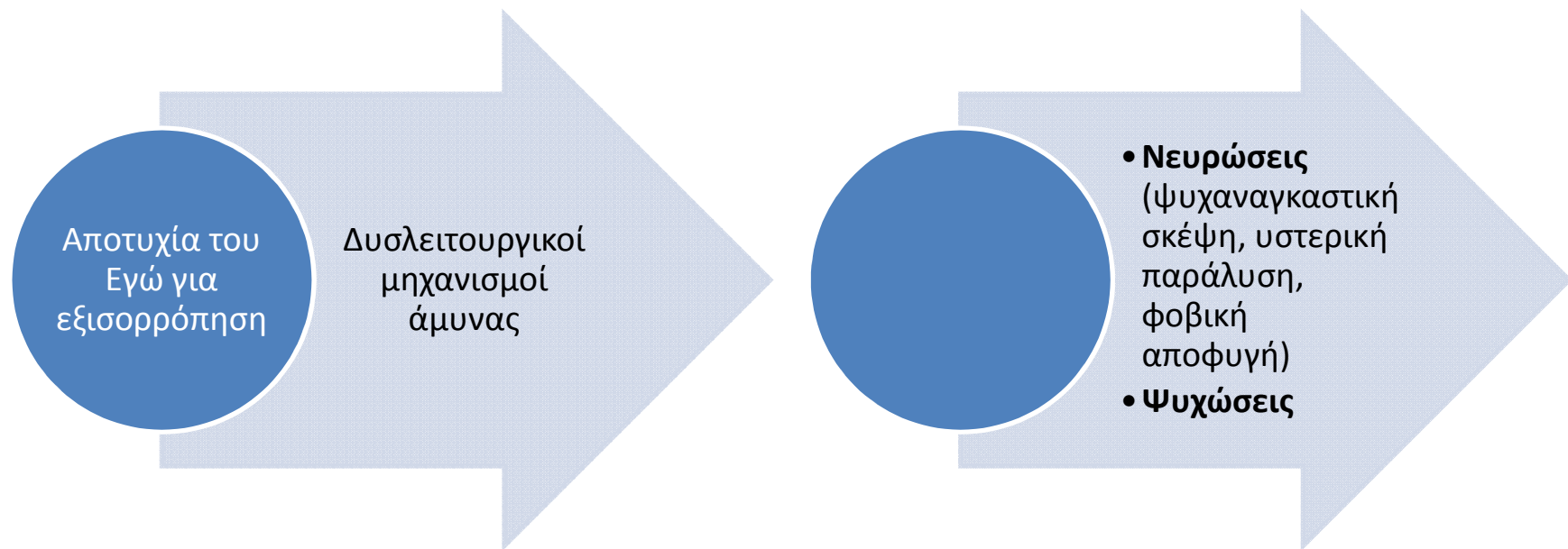
Άγχος

Σήμα
κινδύνου

Μηχανισμοί
άμυνας του
Εγώ

3/3

Οι Νευρώσεις ως νόσοι/ψυχικές διαταραχές

Υπάρχει επαφή με την πραγματικότητα (σε αντίθεση με τις Ψυχώσεις).

Παρατηρείται μια αδιάλειπτη και έντονη εσωτερική ένταση/ανησυχία με την μορφή εκνευρισμού, άγχους, ενοχής, φόβου, αγωνίας ή ακόμα και πανικού.

Υπάρχει συμμετοχή του ατόμου σε κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο αλλά ενίοτε δυσκολία διατήρησης διαπροσωπικών σχέσεων σε σταθερό επιθυμητό επίπεδο.

Αίσθημα ανεπάρκειας και κατωτερότητας, δυσκαμψία στην σκέψη, αδυναμία λήψης αποφάσεων.

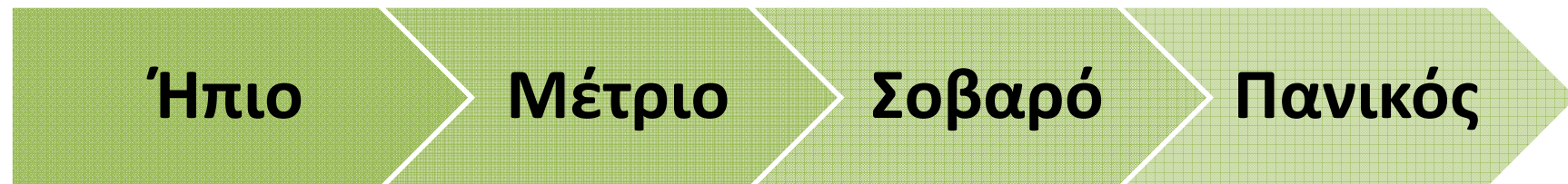
Παρατηρούνται νευροφυτικές διαταραχές (ταχυπαλμία, εφίδρωση, ωχρότητα, συχνοουρία ή διάρροια, επιγαστρικός πόνος, αϋπνία, μούδιασμα στα άκρα, αυξημένη αρτηριακή πίεση).

Το μόνο που ανακουφίζει το άτομο είναι η απομάκρυνση από τις γενεσιουργές συνθήκες, που τελικά προκαλεί επιπλέον άγχος (φαύλος κύκλος).

Το συνεχές του άγχους

Αυτόματη σωματική αντίδραση απέναντι σε υπαρκτό κίνδυνο (Σ.Ν.Σ.)

Εγρήγορση

Αντίσταση

Μάχη

Φυγή

Μηχανισμοί άμυνας
(προσαρμοστικότητα) ή
Ψυχοσωματικά συμπτώματα
(μη προσαρμοστικότητα)

Αιτιολογία

Βιολογικοί παράγοντες

- Δυσλειτουργία του εγκεφάλου, νευροδιαβιβαστών και οργανικών συστημάτων που σχετίζονται με τη φυσιολογική σωματική στο στρες.

Ψυχοδυναμικοί παράγοντες

- Σήμα κινδύνου που απειλεί το ασυνείδητο.

Συμπεριφορικοί παράγοντες

- Ο τρόπος αντίδρασης απέναντι σε στρεσογόνους παράγοντες είναι αποτέλεσμα μαθημένης συμπεριφορά

Στρες

- Κατάσταση ανισορροπίας μεταξύ των απαιτήσεων και των ικανοτήτων του ατόμου για αντιμετώπιση

Στρεσογόνοι παράγοντες

- Εσωτερικό ή εξωτερικό γεγονός
- Από μόνοι τους δεν προκαλούν άγχος *(αλλά ο τρόπος που το άτομο αντιλαμβάνεται τους παράγοντες αυτούς: ωφέλιμα- πρόκληση-στρεσογόνα)*

Νοσηλευτική αξιολόγηση

Επίπεδα και συμπτώματα του άγχους με κλίμακες και διαγνωστικά εργαλεία (κάθε άτομο επηρεάζεται διαφορετικά από το στρες)

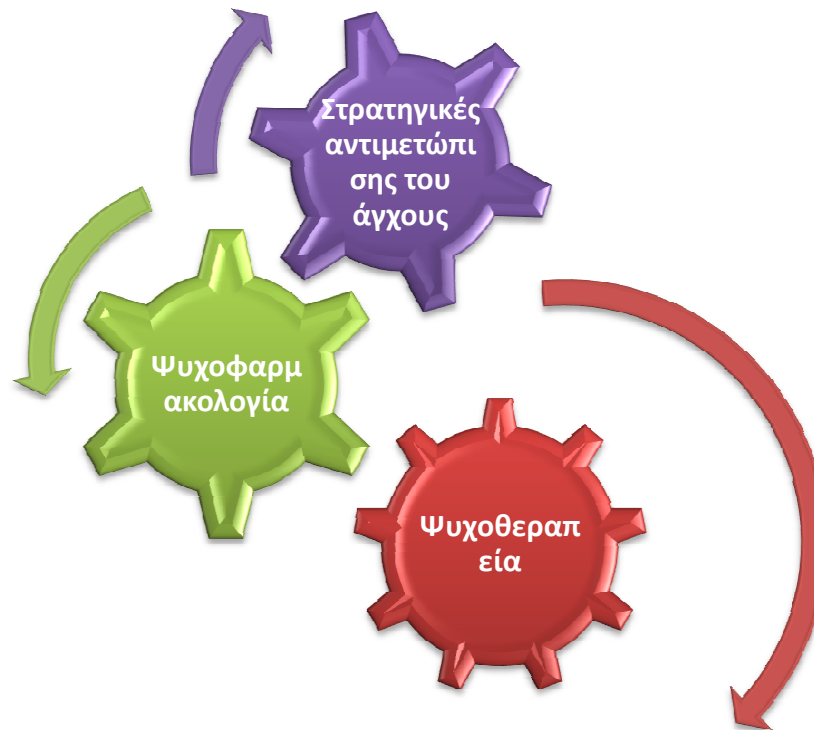
Εσωτερικοί και εξωτερικοί παράγοντες έντασης, αντιδράσεις του ατόμου

Ύπαρξη σωματικής νόσου (το άγχος μπορεί να προκληθεί ή να προκαλέσει σωματική ασθένεια)

Βιολογικοί, ψυχολογικοί, κοινωνικοί παράγοντες

Θεραπευτικές πρακτικές

Νοσηλευτικές παρεμβάσεις

- ✓ Εγκατάσταση σχέσης εμπιστοσύνης
- ✓ Ενδυνάμωση, προστασία, ενθάρρυνση του ατόμου
- ✓ Διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης του ατόμου με πρόσωπα που λειτουργούν υποστηρικτικά
- ✓ Ενθάρρυνση του ατόμου στη διερεύνηση των πηγών των συναισθημάτων και στην έκφρασή τους
- ✓ Καθοδήγηση του ατόμου στην αναγνώριση των στρεσογόνων παραγόντων
- ✓ Καθοδήγηση του ατόμου στη διερεύνηση των γνωστικών του διεργασιών
- ✓ Ενεργή συμμετοχή του ατόμου στο σχεδιασμό των στόχων
- ✓ Ενημέρωση για κατάλληλες συμπεριφορές ύπνου, άσκησης, δημιουργικής απασχόλησης, διατροφής (μείωση ψυχοδιεγερτικών ουσιών)
- ✓ Εκπαίδευση σε νέες συμπεριφορές αντιμετώπισης
- ✓ Εκπαίδευση σε τεχνικές χαλάρωσης
- ✓ Εκπαίδευση σε κοινωνικές δεξιότητες

Βιβλιογραφία

Eby L. & Brown N. (2010). *Η Νοσηλευτική στην Ψυχική Υγεία*. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός.

Gabbard O. Glen (2006). *Η Ψυχοδυναμική Ψυχιατρική στην κλινική πράξη*, (Επιμ. Υφαντής Ν.Θ.). Αθήνα. Εκδόσεις ΒΗΤΑ.

Hogan, M.A. (2011). *Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας*. Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD.

Lemperiere, T. (1995). *Εγχειρίδιο Ψυχιατρικής Ενηλίκων*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Σημείωμα Αναφοράς

Γκούβα, Μ. (2015). Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας. ΤΕΙ Ηπείρου.

Διαθέσιμο από:

<http://eclass.teiep.gr/courses/NOSH102/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ευαγγελία Ι. Κοσμά
Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
Πολύπτυχο στην Κοινωνία της Πρώτης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την Ελλάδα
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει) μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

